

TANÁRI KÉZIKÖNYV: PROJEKT ALAPÚ TANULÁS

2. Modul

INTELLECTUAL
OUTPUT 2

2020-1-ES01-
KA202-082440

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ez a projekt az Európai Bizottság támogatásával valósult meg. Ez a kiadvány csak a szerzők nézeteit tükrözi, ezért a Bizottság nem tehető felelőssé az anyagban közölt tartalmakért.

Szerzők

Fundación de la Comunitat Valenciana para una economía baja en carbón

Area Europa srl

Eszterházy Károly Egyetem

Federación EFAS CV la Malvesía

Järvarmaa Kutsehariduskeskus

Stowarzyszenie Edukacji Rolniczej i Lesnje EUROPEA Polska

2021

MÓDSZER	1
ELŐKÉSZÍTÉS: DESIGN ÉS TERVEZÉS	1
<i>Az EFA La Malvesia (Spanyolország) oktatási terve .....</i>	<i>1</i>
<i>Naptár .....</i>	<i>2</i>
MEGVALÓSÍTÁS.....	3
<i>Folyamata .....</i>	<i>3</i>
<i>Alapvető kérdések:.....</i>	<i>4</i>
<i>Gyakorlati példák, melyeket az órán projekt alapú tanulással készítettek.....</i>	<i>5</i>
A MEGVALÓSÍTÁS FOLYAMATA A JÄRVAMAA KUTSEHARIDUSKESKUS-BAN (ÉSZTORSZÁG)	6
ELŐKÉSZÜLET: DESIGN ÉS TERVEZÉS	6
<i>Tanulási terv.....</i>	<i>6</i>
<i>Naptár.....</i>	<i>6</i>
MEGVALÓSÍTÁS.....	8
<i>Folyamat .....</i>	<i>8</i>
AZ ÓRÁN PROJEKT ALAPÚ TANULÁSSAL KÉSZÜLT GYAKORLATI PÉLDA: BIOGÁZ EMÉSZTŐ BIOGÁZ GYŰJTÉSÉRE.....	9
<i>Pedagógiai célok .....</i>	<i>9</i>
<i>Szükséges anyagok.....</i>	<i>10</i>
<i>Szükséges eszközök .....</i>	<i>10</i>
<i>Építés lépésről lépésre (illusztrációkkal).....</i>	<i>11</i>
<i>Hogyan működik? .....</i>	<i>13</i>
<i>Audiovizuális anyag .....</i>	<i>13</i>
HIVATKOZÁSOK	14

Módszer

Ebben a fejezetben bemutatásra kerül, hogyan alkalmazták a projekt alapú tanulást két különböző, a gazdálkodáshoz kapcsolódó szakképző iskolában. Mindkét iskola felhasználta az első fejezetben leírt korábbi információkat az első megalkotott szellemi kimenettel együtt. Ez a fejezet más iskolákat is bátorít ennek az anyagnak a használatára, vizuális és gyakorlatiasabb információkkal arról, hogyan lehet ezeket az anyagokat valós osztályhelyzetekben alkalmazni.

Előkészítés: design és tervezés

Az EFA La Malvesia (Spanyolország) oktatási terve

Az érintett tantárgyak és tanárok	Mezőgazdasági termelés (Mezőgazdasági létesítmények és infrastruktúra) Szakmai gyakorlat Angol Kertészet (Mezőgazdasági létesítmények és infrastruktúra) Szakmai gyakorlat Angol	José Luis Sebastia Barriel Jorge Viñas Piquer Antonio Arbona Francisco Forner
Az érintett osztályok és tanulók száma	Alapfokú szakképzés Szakmai gyakorlat Angol 1 ^o Kertészet: 18 hallgató 1 ^o Mezőgazdasági termelés: 8 hallgató	35 hallgató és 4 oktató
Források (információkhoz való hozzáférés)	Az iskolában: Számítógépek, könyvek, internet, tabletek, laptopok és mobil eszközök	
Tanulási célok és főbb kompetenciák	1. Fenntarthatóság a gazdálkodásban 2. Megújuló energiák alkalmazása a gazdálkodásban	1. Kommunikációs készség 2. Szociális készségek 3. Csapatmunka

3. Klímatudatosság	4. Tárgyalási és vezetői készségek
	5. Kreativitás

Naptár

HÉT	TÉMA	TEVÉKENYSÉGEK / FELADATOK	ESZKÖZ	VÁRHATÓ EREDMÉNYEK	VÁRHATÓ IDŐTARTAM
1 [10/01/22 - 14/01/22]	FENNTARTHATÓSÁG	Rövid filmek Kahoot Írj öt kérdést a klímaváltozásról és a fenntarthatóságról	TV Telefon Számítógép Toll, papír	4 fős csoportok Tegyenek fel kérdéseket a fenntarthatósággal kapcsolatban	4 óra
2 [18/01/22 - 21/01/22]	KLÍMAVÁLTOZÁS ÉS MEGÚJULÓ ENERGIÁK	A témák megvitatása: Klímaváltozás (valós/nem valós; mit tudunk; bizonyítékok) Megújuló energiák vagy fosszilis energiák Megújuló energiák használatának előnyei Hogy képzelik el a Földet 50 múlva?	Tanterem	Tegyenek fel kérdéseket a klímaváltozással kapcsolatban A megújuló energiák megértése Ötletek a klímaváltozás elleni küzdelemhez	2 óra
	FENNTARHATÓ MEZŐGAZDASÁG	Vita és kutatás: Mi a fenntartható mezőgazdaság? Energia koncepció Energiák fajtái Energiaforrások Megújuló és fosszilis energia Környezetszennyezés a világon és Európában	Számítógépes terem	Ismerje meg a fenntartható mezőgazdaságot Ismerje meg a fenntarthatóság módszereit	3 óra
	Európai intézkedések	Zöld megállapodás 2030-ig szóló klíma és energiakeret	Számítógépes terem	Kutatási készségek	3 óra
3	Játékos tanulás	Gamification - WIX	Számítógépes terem		3 óra

[07/02/22 - 11/02/22]	PBL Megvalósítása	A gazdálkodásban alkalmazható fenntartható technikák	Számítógépes terem	Kritikus gondolkodás Projekt tervezés Kreativitás	4 nap
4 [07/02/22 - 11/02/22]	VALÓDI PÉLDÁK észt diákokkal	Különböző megújuló energiókkal foglalkozó cégek meglátogatása	Busz, kapcsolatok	Tudás elmélyítése Angol kommunikáció elősegítése Véleménycsere	5 nap

Megvalósítás

Folyamata

A megvalósítás elméleti és gyakorlati is lesz. Ennek elérése érdekében a tanulók különböző tevékenységeket végeznek az osztályteremben, hogy választ kapjanak a vezetési kérdésekre (lásd a következő részben). Annak érdekében, hogy a tanulók különböző kulcskézségeket fejlesszenek ki, négyfős csoportokban dolgoznak, elősegítve a következő puha készségek fejlesztését, mint pl.

- **Kommunikációs készségek** „a munkahelyen alkalmazott kommunikáció konkrét típusaira utalnak, és magukban foglalják a szóbeli, írásbeli, nem verbális és hallási készségeket. Az erős általános kommunikációs készségek hozzájárulnak más puha készségek, például a szociális készségek fejlesztéséhez. Az ebben a dokumentumban említett kommunikációs készségek azonban egy különálló halmazt alkotnak, amelyek fontosak a munkahelyi sikerhez az ágazatok között. Bizonyítékok vannak arra vonatkozóan, hogy a kommunikációs készségek a fiataloknál vizsgált munkaerő-eredmények közül háromhoz kapcsolódnak, ezek a leggyakrabban keresett készségek a munkaadók körében, és a projektben érintettek határozottan támogatták őket. A kommunikáció erős támogatottsága a világ minden régiójában érvényes, mind a formális, mind az informális pozíciókban, valamint a kezdő alkalmazottakban” (Child trends, 2015).

Ez a készség más készségek fejlesztését is támogatja, mint pl.

- Tárgyalás
- A **szociális készségek** „segítik az embereket, hogy jól kijöjjenek másokkal. Ez a képesség magában foglalja mások tiszteletét, a környezetnek megfelelő viselkedést és a konfliktusok megoldását. A szociális készségek egyetemesen fontosak. Megjósolják a munkaerő mind a négy típusát (foglalkoztatás, teljesítmény, jövedelem/bér és vállalkozói siker), keresik a munkaadók, és a terület szakértői kritikus fontosságúnak tartják. A szociális készségeket a világ minden régiójában, mind a formális, mind az informális foglalkoztatáson belül számos bizonyíték támasztotta alá. Valójában nehéz elképzelni egy olyan pozíciót, amelyben a szociális készségek ne lennének előnyök” (Child trends, 2015).

Ez a készség segít más készségek fejlesztésében, mint például:

- Érzelmi intelligencia
- Konfliktuskezelés

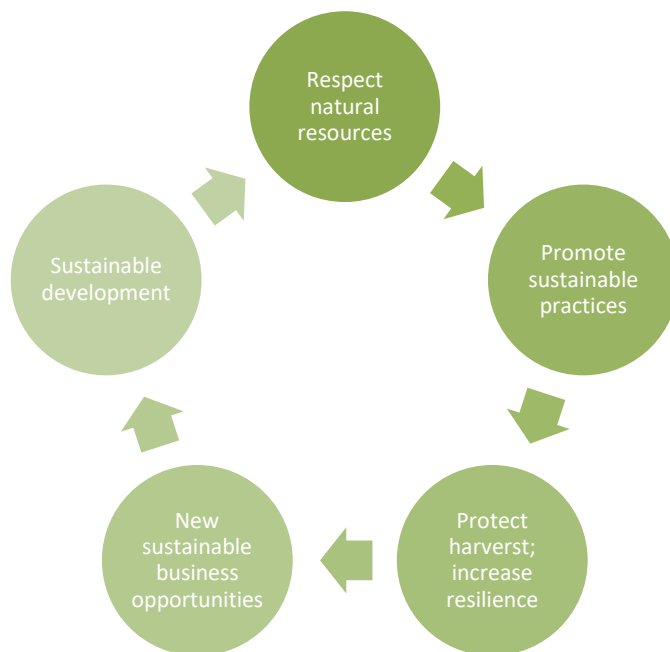
A csapatmunka kihívást jelent a diákok számára, mivel sok összetett feladatot tartalmaz, és több embert is igénybe vesz. A csapatok néha nehezen tudják összehangolni erőfeszítéseiket, és csapatépítésre van szükség ahhoz, hogy a csapat együttműködjön. De sok jótékony oldala van. Például javítják a társaktól való tanulást, hiszen csapatban dolgozva az egyik csapattag megmutathat másoknak olyan digitális vagy kutatási eszközöket, amelyeket a másik csoport nem ismert. A csapatok létrehozása után a tanulóknak több feladatot kellett elvégezniük a feladat elvégzéséhez:

1. Keressen információt egy megújuló energiáról
2. Az általuk használt információforrások
3. Milyen céljaink vannak?
4. Konklúziók

A hallgatóknak technikai beszámolót kell kitölteniük, amelyben részletezheték, mit csináltak a gyakorlati tevékenység során. Ez a jelentés a tanulók gyakorlati tevékenységben való reflexiója szempontjából is hasznos volt, és több részt is tartalmaz, mint például komponensek, programozás, lépések stb.

Alapvető kérdések:

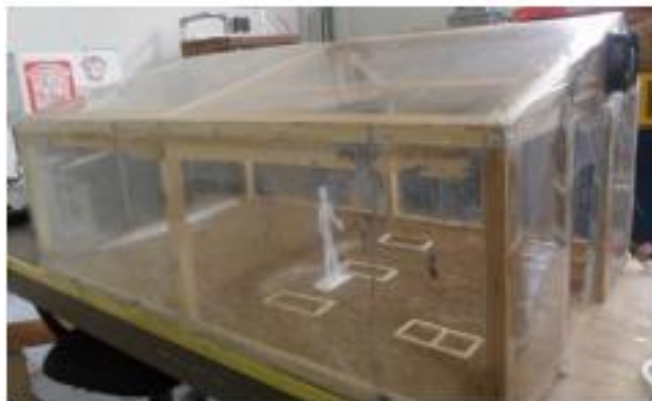
❖ Mi a fenntartható mezőgazdaság?	❖ Mit tehetünk?
❖ Energiakoncepció.	❖ Hogyan segíthetünk?
❖ Energiafajták	❖ Kifizetődő-e a megújuló energiák használata a gazdálkodásban?
❖ Energiaforrások	❖ Van más lehetőség?
❖ Megújuló, nem megújuló energia	
❖ Szennyezési értékek a világban és Európában	
❖ Megújuló energiaforrások	

Néhány hallgatói válasz a "mit tehetünk? hogyan segíthetünk? kérdésre.

Gyakorlati példák, melyeket az órán projekt alapú tanulással készítettek

A hallgatók, az Intellectual Output 1 ötletei és a prototípus alapján fagerendákból elkészítették saját kis fenntartható üvegházuk prototípusát, amit műanyaggal fedtek be.

Az üvegház fenntarthatóbbá tétele érdekében a tanulók a következő eszközöket használták:

- Arduino panel segítségével oldották meg a szellőztetés, fűtés és öntözés automatikus vezérlését.
- Nyitási mechanizmus oldalsó és felső ablakokhoz

Az összes elektromos és elektronikus eszközt fotovoltaikus napelemek táplálják, ennek a szellemi terméknek a 3. moduljának prototípus példájával számítva.

A megvalósítás folyamata a JÄRVAMAA KUTSEHARIDUSKESKUS-ban (Észtország)

Előkészület: design és tervezés

Tanulási terv

Tárgyak és részvevő oktatók	Mezőgazdaság	
	Biogazdálkodás	
	Betakarítás és betárolás	Karl Aru
	Matematika, fizika és kémia (integrált)	Reelika Lippur
	A kertészet alapjai	Ene Peneer
	Gyakorlat	
	Angol nyelv	
A résztvevő osztályok és a diákok száma	1 ^o mezőgazdasági termelés:	26 diák and 3 tanár
	26 diák	
Erőforrások (hozzáférés az információhoz)	Az iskolában:	
	Számítógépek, könyvek, internet, tabletek, laptopok, és mobil eszközök.	
Tanulási célok és kulcskompetenciák	1. Fenntarthatóság a mezőgazdaságban	1. Kommunikációs készségek
	2. Megújuló energiák használata a mezőgazdaságban	2. Szociális készségek
		3. Csapatmunka
	3. Energiaforrások	4. Kreativitás

Naptár

HÉT	TÉMA	TEVÉKENYSÉG / FELADAT	ESZKÖZÖK	VÁRHATÓ EREDMÉNYEK	TERVEZETT HOSSZ
1 [14/03/22 - 18/03/22]	Fenntarthatóság és fenntartható mezőgazdaság	Kutatás (Google site); Az alapok és szakkifejezések megtanulása	Telefon/ tablet / számítógé p toll és papír	Csoportmunka Ismeri a fenntarthatóságot és a fenntartható mezőgazdaságot	4 óra

<p>2</p> <p>[18/04/22 – 21/04/22]</p>	<p>Megújuló energiák</p>	<p>Beszélgetés: megújuló és fosszilis energiák</p> <p>A megújulóknak használatának előnyei</p> <p>Miként tudnak az iskolák és farmok megújuló energiákat használni és még fenntarthatóbbak lenni?</p>	<p>Osztályterem</p>	<p>Szemléletformálás az energia területén, megújuló energiák Ötletek, hogy a farmerek hogyan tudnak fenntarthatóbbak lenni</p>	<p>4 óra</p>
	<p>Fenntartható mezőgazdaság</p>	<p>Megbeszélés és kutatás: Mi a fenntartható mezőgazdaság? Hogy működik a komposztálás, a komposztálás előnyei, energiafüggetlenség, trágya és üzemanyag (biogáz)</p>	<p>Osztályterem, számítógépek, tollak, flip-táblák</p>	<p>A fenntartható mezőgazdaság megértése A fenntartható gyakorlatok ismerete</p>	<p>3 óra</p>
	<p>A helyi energiaforrásai</p>	<p>Prezentáció/ videó – milyen energiaforrások vannak a helyszínen és ezek hogyan használhatók?</p>	<p>Telefonok/ tabletek (feladatmegoldásra, források keresésére); számítógépes terem (videó vagy előadás)</p>	<p>A potenciális energiaforrások azonosítása, energiatermelés megfelelő hatékonysággal)</p>	<p>5 óra</p>

			készítésér e)		
3 [16/05/22 – 20/05/22]	Valós példák a spanyol diákoknak	Különböző, megújuló energiákat használó cégek meglátogatása	Terepgyakorlatok: busz, kontakt személy	Szélesebb ismeretek Javuló angol nyelvi ismeretek az integrált foglalkozások segítségével	5 nap
4 [23/05/22 – 06/06/22]	Megvalósítás	Kutatás, tervezés a komposztáló felépítése, ami biogáz termelésére alkalmas	Számítógépes osztályterem	Együtt prototípus építése, szoftver készségek fejlődése (csoportmunka, társadalmi készségek, problémamegoldás, kreativitás)	2 hét

Megvalósítás

Folyamat

A megvalósítás legyen elméleti és gyakorlati is. Bár a csapatban végzett munka kihívást jelent a hallgatók többsége számára, úgy tűnik, hogy a legbátorítóbb módja ennek a feladatnak a csapatban való munkavégzésnek, akár az osztályteremben, akár a terepen/laboratóriumban. Ez az összeállítás segíti a munkacsoportot abban, hogy változatos megoldásokat érjen el, miközben a tanulók különböző személyes készségeket fejlesztenek, beleértve a puha készségeket, mint például:

- Kommunikáció
- Csapatmunka
- Problémamegoldás
- Idő beosztás
- Kritikus gondolkodás
- Döntéshozatal
- Kreativitás

Nem szükséges ugyanazokat a csapatokat megtartani, de a csapatok létrehozása után meg kell győződni arról, hogy a csapat megérti a feladatokat és elvégzi a tevékenységeket:

1. Állítsa be a célt
2. Információ keresése

3. Készítse elő az előadást
4. Írj konklúziókat, add elő az eredményeket

Beszámoló írása vagy az eredmények bemutatása közben részletezheték, mit csináltak a gyakorlati tevékenység során. Ez a tanulók reflexiója szempontjából is hasznos.

Alapvető irányító kérdések

❖ Mi a fenntartható mezőgazdaság?	❖ Mit tehetünk?
❖ a körkörös energia fogalma	❖ Hogyan hasznos a megújuló energia felhasználása a környezet és a gazdálkodó számára?
❖ energiaforrások - megújuló vs. nem megújuló	❖ Kifizetődő-e a megújuló energiák használata a gazdálkodásban?
❖ Különböző típusú gazdaságok (tejtermelő, gabona-, zöldségtermesztés stb.)	❖ Hogyan hasznosíthatják a gazdák a komposztálás végtermékét?
❖ A komposztálás előnyei	

Digitális eszközök, amelyek segítségével válaszokat vagy visszajelzéseket kaphat a diákoktól: menti.com, answergarden.com, quizizz.com, socrative.com, kahoot.com, learningapps.org, wizer.me stb.

Az órán projekt alapú tanulással készült gyakorlati példa: biogáz emésztő biogáz gyűjtésére

Leírás

A biogáz rothasztó a szerves anyagok újrahasznosítására szolgáló berendezés. A természetes erjesztési folyamatok során a szerves anyag fermentátummá alakul, amely tele van tápanyagokkal és műtrágyaként használható. Az eljárás eltávolítja a szagokat és elősegíti a szerves anyagok lebomlását. Ezzel a folyamattal a gyomok magvai is elveszítik a későbbiekben káros növények kihajtásának képességét, mivel a folyamat során a hőmérséklet emelkedik, a magvak pedig elveszítik csírázókéességüket. A rothasztó tüzelésére különféle szerves anyagokat használhatunk, például trágyát, hígtrágyát, szilázst, élelmiszer-hulladékot, faforgácsot stb.

A fermentációs folyamat során metánban gazdag biogáz képződik, és a cél az, hogy ezt az üzemanyagot összegyűjtsék a jövőbeni felhasználásra. Használható égő vagy tűzhely tüzelésére. Kidolgozottabb rendszerek révén szállításhoz is nyomás alá helyezhető és biogázmotorokban is használható. A biogáz hasznosítása a jövőben az energiatfüggetlenség elérésének egyik módja a gazdálkodóknak.

Pedagógiai célok

- Komposztálás tanítása
- Tanítás a biogázzól
- A térfogatok és az energia kiszámítása
- Az emésztő működésének megértése
- A biogáz alkalmazható felhasználási módjai

Szükséges anyagok

#	Anyag	Mennyiség
1.	Vödör fedővel	2 20 liter
2.	Felfújó pisztoly	1
3.	csövek	2
4.	(16 mm)	1
5.	Csőcsatlakozó csatlakozás	1

1. ábra Anyagok

Szükséges eszközök

1.	Motoros fúró	4.	Lapos fúró kör alakú furat létrehozásához
2.	Szalag, szilikon vagy ragasztó		
3.	Csővágó		

Építés lépésről lépésre (illusztrációkkal)

1. Mérje meg, hol kell lyukat fúrni a túlfolyócső számára. 10-15 cm-re kell lennie a fedéltől. Válassza ki a fúró méretét a csőnek megfelelően

2. Fúrjon egy lyukat a túlfolyó számára, majd csatlakoztassa a csövet. A belső csőnek 5 cm-re kell maradnia a vödör aljától. A külső oldalnak olyan hosszúnak kell lennie, hogy a második tartályba tudjon folyni. Zárja le hermetikusan a lyukat.
3. Fúrjon egy lyukat a vödör fedelének közepébe. A fúró méretének meg kell felelnie a használt csatlakozásnak.
4. Csatlakoztassa a csatlakozót a fedélhez. Zárja le hermetikusan a nyílást. Ebben a példában gumiabroncs-felfújót használunk, hogy megkönnyítsük az abroncscsőhöz való csatlakoztatást.

5. Helyezze be a biohulladékot a rothasztóba. A keveréknek tartalmaznia kell az állati trágyát vagy hígtrágyát, hogy hasznos baktériumokat vigyen be az erjedési folyamat elindításához. Töltse meg a vödört úgy, hogy 5-10 cm hely maradjon a fedőig.
6. Zárja le hermetikusan a rendszert, és hagyja megindulni az erjesztési folyamat. Elővigyázatosságból a fedél ragasztószalaggal történő lezárása segíthet ennek elérésében. Nyissa ki a szelepet a gumiabroncs tömlőjéhez, hogy a metán oda tudjon mozogni.
7. 7-10 nap elteltével a folyamat befejeződik. Zárja el a gumiabroncs tömlőjének szelepét, nyissa ki a fedelet, és adjon szerves anyagot az emésztőhöz. Extra gáz is lesz a tartályban. A túlfolyó csövön keresztül összegyűjtik a tápanyagban gazdag fermentátumot, amely műtrágyaként használható fel.

Próbáljuk ki!

A biogáz rothasztó teszteléséhez helyezze a prototípust a helyére, és hagyja állni néhány napig.

Néhány nap múlva látnia kell, hogy a gumitömlő megtelt-e gázzal. Ha nem, ellenőrizze a csatlakozásokat – mindent hermetikusan le kell zárni.

Vigyázat! Legyen óvatos a nyílt tűzzel. Ha eltávolította a gumitömlőt, óvatosan kiengedheti a biogázt a vödörből és nyílt tűzzel égni kezd.

Hogyan működik?

A bio-emésztőnek ebben az egyszerű prototípusában a szerves anyag anaerob fermentáción megy keresztül, és a folyamat során metán szabadul fel.

A biogázt egy tartályba (abroncscső) gyűjtik, így utólag felhasználható és szállítható.

Az emésztést utólag tápanyagban gazdag műtrágyaként használhatjuk.

Audiovizuális anyag

Példák más prototípusokra, amelyek inspirációként használhatók:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=pKZgnXQCp98> (Naveed Zahir, 2020)
2. <https://www.youtube.com/watch?v=Cwm5Rm8uIsk> (Culhane, 2016)

Hivatkozások

Child trends. (2015, June). Workforce connections. Key "soft skills" that foster youth workforce success: toward a consensus across fields. United States.

Culhane, T. H. (Director). (2016). *Solar CITIES IBC Biogas System Tutorial Complete* [Motion Picture].

Naveed Zahir , C. (Director). (2020). *How To Make Free Gas from Fruit And Vegetables waste | Bio gas plant* [Motion Picture].